

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **A. S.**,

oskarżonego z art. 209 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 marca 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie

z dnia 18 września 2023 r., sygn. akt II K 144/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Chełmnie do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 18 września 2023 r., sygn. akt II K 144/23, A. S. został uznany za winnego tego, że w okresie od 7 listopada 2020 r. do 17 grudnia 2021 r., w N., będąc zobowiązanym do wykonywania

ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki W. S. oraz syna M. S., określonego co do wysokości na podstawie ugody z dnia 12 czerwca 2014 r., zawartej przed Sądem Rejonowym w Ś., III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, w sprawie o sygnaturze akt [...], na kwotę w łącznej wysokości 550 złotych miesięcznie, uchylał się od tego obowiązku, doprowadzając do powstania zaległości o równowartości co najmniej 3 świadczeń okresowych,

tj. występku z art. 209 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez którąkolwiek ze stron i uprawomocnił się w dniu 26 września 2023 r. (k. 101).

Pismem z dnia 19 grudnia 2023 r. kasację od tego orzeczenia, na korzyść skazanego, wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając ww. orzeczenie w całości, podniósł zarzut rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegającego na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte w terminie zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 18 września 2023 roku, zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, podczas gdy korespondencję tę wysłano na adres, niebędący wskazanym przez A. S. miejscem jego zamieszkania, dłuższego pobytu i jednocześnie adresem do doręczeń, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania pod jego nieobecność z rażącym naruszeniem prawa oskarżonego do obrony, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie oraz poddania wydanego wyroku skazującego kontroli Sądu II instancji.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Chełmnie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Jedną z gwarancji procesowych przewidzianych w przepisach obecnie obowiązującej procedury karnej jest prawo oskarżonego do brania udziału w rozprawie (art. 374 § 1 k.p.k.), które umożliwia prowadzenie osobistej obrony w sprawie. Z realizacją tej odmiany prawa do obrony koresponduje obowiązek zawiadomienia oskarżonego o czasie i miejscu rozprawy, wynikający z treści art. 117 § 1 k.p.k.) oraz zastrzeżenie, zgodnie z którym czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiała się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona (art. 117 § 2 k.p.k.).

Przechodząc na grunt realiów procesowych sprawy należy zauważyć, że podczas jedyne przesłuchania oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego w dniu 18 kwietnia 2023 r. wskazał on jako swój adres zameldowania na pobyt stały: [...] nr [...], [...] , natomiast jako adres zamieszkania i do doręczeń: ul. [...], [...] (k. 54, 66). Również z wcześniejszej (z 14 kwietnia 2023 r.) notatki sporządzonej przez Policję po przeprowadzeniu rozmowy telefonicznej z A.S. podał on jako aktualny ww. adres zamieszkania (k. 49).

Pomimo tych informacji wynikających z akt, pisma w sprawie, w tym zawiadomienie o terminie rozprawy przez Sąd Rejonowy w Chełmnie wyznaczonym na dzień 18 września 2019 r., były wysyłane na adres zameldowania, nie zaś zamieszkania oskarżonego, który był jednocześnie adresem do odbioru korespondencji. W związku z tym zawiadomienie o terminie rozprawy po podwójnym awizowaniu wróciło do Sądu jako nieodebrane w terminie (k. 92). Sąd Rejonowy w Chełmnie, na rozprawie w dniu 18 września 2023 r., stwierdzając, że nieobecny A.S. został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy przez awizo, postanowił prowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego (k. 100). Taki sposób procedowania był oczywiście wadliwy, albowiem wobec wysłania zawiadomienia o terminie rozprawy na zły adres zamieszkania oskarżonego nie było możliwe przyjęcie doręczenia zastępczego (art. 133 § 2 k.p.k.), a tym samym uznanie, że oskarżony został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy, co umożliwiłoby jej prowadzenie pod nieobecność strony. W konsekwencji w sprawie doszło do rażącej

obraży art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k. Naruszenie tych podstawowych gwarancji procesowych, związanych z prawem do obrony, uznane być musi również za uchybienie, które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku. Konieczne stało się zatem uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chełmnie. Sąd ten ponownie przeprowadzi postępowanie, respektując gwarancje procesowe oskarżonego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[ał]

[PGW]